CHUCHELSKÝ ZPRAVODAJ

70. VÝROČÍ OSVOBOZENÍ

osvobození Československa a ukončení 2. světové války

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ, VÁŽENÍ ČTENÁŘI CHUCHELSKÉHO ZPRAVODAJE.
Dnes se Vám dostává do rukou mimořádné vydání Chuchelského zpravodaje, které je věnované sedmdesátému výročí osvobození naší vlasti a ukončení druhé světové války.
Vzhledem k tomu, že záměrem redakční rady bylo předložit Vám co nejaktuálnější informace vztahující se k pietním aktům – pokládání kytic k pomníkům umístěným v Malé a Velké. Chuchli, které proběhlo 7. května, – přichází k Vám náš Zpravodaj s určitou časovou prodlevou. Věřím, že tato skutečnost nepříznivě neovlivní a nesníží význam tak důležitého a významného výročí.

ZA POCHOPENÍ VÁM JMÉNEM REDAKČNÍ RADY DĚKUJE JAN ZÁGLER

STRANA 3
Projekt Války v ZŠ Charlotty Masarykové

STRANA 4
Před sedmdesáti lety…

STRANA 6
Osudy pomníku

STRANA 8
Průvody, oslavy

DEMETER LAKATOŠ

Známou postavou oslav výročí konce II. světové války ve Velké Chuchli byl po dlouhá léta Demeter Lakatoš. Narodil se 7. 10. 1911 ve Vyšné Apši (dnes Verkhneye Vodyanoye) na Podkarpatské Rusi.

O JEHO AKTIVITÁCH před válkou bohužel nemáme více zpráv. Jisté je, že ve zmatečném období 1938-1940, kdy se Podkarpatská Rus (někdejší součást Československa) stala obětí hrátek okolních států, rozhodl utéct do Sovětského svazu. Zde byl zatčen a následně odeslán do gulagu na Sibiř. Odsud byl odeslán do Buzuluku a 9. ledna 1943 se stal členem Prvního československého samostatného polního praporu a následně i Prvního československého armádního sboru v Sovětském svazu. Aktivně se účastnil bojů u Sokolova, Bílou Cerkev, Kyjev a zasáhl i do bojů v Dukelském průsmyku.

PO VÁLCE ŽIL ve Velké Chuchli v čp. 102, byl aktivním členem místní organizace bojovníků za svobodu a také členem Sboru dobrovolných hasičů Velká Chuchle. Za své aktivity během války byl mnohokrát oceněn cennými státními vyznamenáními. Zemřel 18. 1. 1992.

JOSEF SERAFÍN

Dlouholetým aktivním členem Československé obce legionářské a Českého svazu bojovníků za svobodu ve Velké Chuchli byl Josef Serafín. Narodil se v 3. 2. 1922 v Kamenné Porubě na Slovensku.

V ROCE 1942 NARUKOVAL do slovenské armády a jeho jednotka byla nucena plnit strategické úkoly v Bělorusku, následně bojoval i v Itálii, kde přežil kobercové nálety. Zde jako čechoslovák tělem i duší se rozhodl přejít na druhou stranu barikády – k Američanům. Zanedlouho se stal příslušníkem britské královské armády a v roce 1944 byl nasazen do operace vylodění v Normandii. Podílel se na osvobozování města Dunkerque.

PO VÁLCE BYL jako příslušník západního odboje v nemilosti. Žil v severních Čechách a přes uvedený fakt poskytl azyl v té době nežádaným představitelům řeckokatolické a římskokatolické církve. Závěr svého života prožil ve Velké Chuchli. V té době se dočkal řady vyznamenání a ocenění (mj. obdržel francouzský Řád čestné legie a stal se čestným občanem obce Kamenná Poruba). Zemřel 11. září 2006.

PIETNÍ AKTY

k sedmdesátému výročí osvobození

SEDMÉHO KVĚTNA v dopoledních hodinách proběhly pietní akty a položení kytic k pomníkům obětí druhé světové války. Vše začalo před Základní školou Charlotty Masarykové. Za přítomnosti starosty Velké Chuchle pana Stanislava Fresla, Ing Petra Kunštáta, předsedy Československé obce legionářské, místostarosty Velké Chuchle p. Šimka, pracovnice MÚ paní Legnerové, učitelského sboru a žáků školy, promluvil k přítomným Mgr. Tomáš Hromádka. Na závěr zazpíval pěvecký sbor žáků a žákyň školy českou státní hymnu. Pokládání kytic pak pokračovalo u nově zrekonstruovaného pomníku na Náměstí chuchelských bojovníků, u společného hrobu obětí odboje, který je umístěn v Chuchelském háji, pomníčku v Malé Chuchli a u pamětní desky umístěné na domě ve Zbraslavské ulici. v Malé Chuchli.

REDAKCE Chuchelského Zpravodaje děkuje všem účastníkům, pietních aktů.

JAN ZÁGLER

PROJEKT VÁLKY V ZŠ CHARLOTTY MASARYKOVÉ

Závěrečnou prezentací pro žáky školy ukončili 7. května 2015 žáci IX. třídy ZŠ Charlotty Masarykové celoroční projekt VÁLKY, ve kterém se seznamovali s I. a II. světovou válkou z mnoha úhlů pohledu – ať už celkové politické a společenské situace, z vojenského hlediska nebo z pohledu běžných obyvatel, kteří v dobách obou válečných konfliktů žili svými životy.

NEZAPOMNĚLI přitom na památky z obou světových válek ve formě hrobů, pomníků a pamětních desek, kterých je po Praze (i ve Velké Chuchli) značné množství.

V RÁMCI PROJEKTU mj. diskutovali s členem Československé obce legionářské p. Svobodou o významu československého odboje, s paní dr. Neudorflovou o životě Charlotty Masarykové, navštívili památník na Vítkově, poklonili se památce padlých obětí u pomníčků v Chuchli a samozřejmě si dohledávali informace a obrázky na internetu nebo v odborné literatuře.

VYVRCHOLENÍM projektu bylo uctění památky padlých občanů a vojáků u obnoveného pomníku na Nám. chuchelských bojovníků. Starosta Velké Chuchle Stanislav Fresl při té příležitosti vyzval žáky, kteří letos naší školu absolvují, aby se v budoucnu zajímali o historii, která naši současnou společnost trvale ovlivňuje.

TOMÁŠ HROMÁDKA

Z OBECNÍ KRONIKY

2001

3. KVĚTNA se konal tichý pietní akt v Chuchelském háji u hrobu padlých v pražském povstání 1945 za účasti starosty a zastupitelů, zástupců sboru dobrovolných hasičů a několika dalších občanů městské části. Minutou ticha byla uctěna památka padlých a k hrobu byl položen věnec. Na pomníku byl instalován nový symbol - ruka vztyčená k přísaze s nápisem „Věrni zůstaneme“ poté, co na přelomu března a dubna kdosi původní bronzovou ruku ukradl. Nová je vyrobena leptáním do mramoru kameníkem Bohumilem Červeným ze Zbraslavi. Náklady na opravu pomníku činily 9.750 Kč.

2003

NA ZAČÁTKU července byly zkrášleny parčíky na Nám. chuchelských bojovníků a u zastávky autobusu Kazínská. U pomníku naproti samoobsluze byla odstraněna poničená původní ohrádka, zmlazena zeleň a okolí pomníku bylo vydlážděno zámkovou dlažbou. Ochranou ohrádku tvoří několika centimetrové sloupky ze stejného materiálu jako je zámková dlažba.

NA MÍSTO poražené vrby na Nám. chuchelských bojovníků (té vzala život vichřice před loňskou povodní) byl 13. listopadu zasazen vzrostlý několikaletý Cedr kanadský. Pořízení stromu si vyžádalo náklad 5000 Kč.

PŘED SEDMDESÁTI LETY...

Druhá světová válka v Evropě vyvrcholila událostmi v jejím středu, na území tehdejšího Protektorátu Čechy a Morava. Jednotky spojeneckých armád ze západu i z východu postupně obsazovaly území někdejšího Československa, a právě v květnu padly poslední evropské výstřely války – konkrétně u osady Slivice u Příbrami 11. května 1945. Této události přitom předcházely boje severně odsud, v Praze, kde vypuklo 5. května 1945 povstání. Důležitou roli v té souvislosti sehrály i bojové události v Malé a Velké Chuchli, jejichž smyslem bylo zabránit německým jednotkám postupujícím směrem od Hradištka při vstupu do Prahy.

ZDE BYLO v letech 1939 – 1945 zapojeno několik občanů do všech forem odbojové činnosti (psaní a distribuce letáků, diverzní akce, spolupráce s vojenskými i politickými odbojovými organizace, maření různých rozhodnutí nacistické státní správy, spojení se zahraničím - v Chuchli byly v provozu dvě ilegální vysílačky – první na Lahovské, druhá v osadě Tučňák).

HLAVNÍ SLOVO v další organizaci přitom měli štábní kapitán Jindřich Stodola, účetní Jan Brabec, nadporučík Václav Neubaer (později se přejmenoval na Václava Škábu) a redaktor Alois Šašek, kteří na popud výzev londýnského rozhlasu již na sklonku roku 1944 připravovali vznik ilegálního národního výboru.

4. KVĚTNA

Na budově četnické stanice ve Starochuchelské ulici se objevila malá československá vlajka, která jakoby symbolizovala příchod svobody. Chuchelští četníci v čele s Aloisem Polákem dostali příkaz, aby od následujícího dne úřadovali pouze česky. To bylo impulsem k dalšímu jednání. Ve večerních hodinách téhož dne byl na obecním úřadě (sídlil tehdy ve škole) při zasedání obecního zastupitelstva ustaven

šestnáctičlenný revoluční národní výbor, který připravil „provolání k obyvatelstvu o převzetí moci" a dvě vyhlášky o nastoupení ochranné služby a o odevzdání zbraní ze strany Němců. Národní výbor pracoval ve složení: Josef Hrabák (předseda), Jindřich Barák, Jan Brabec, Antonín Dorschner, Zdeněk Kaufman, Ing. Bohumil Klauz, František Kocourek, Václav Koula, Jaromír Příhoda, Antonín Říha, npor. Václav Neubauer, škpt. Jindřich Stodola, Alois Šašek, později se přidali Karel Uhlíř, František Rambousek a František Lapáček.

5. KVĚTNA

Krátce po poledni padlo rozhodnutí. Rozhlas volal o pomoc, v Praze došlo k otevřenému boji. Členové národního výboru se rozhodli vyvěsit připravenou proklamaci k chuchelskému obyvatelstvu a vyhlášku o mobilizaci vojenských osob. V chuchelské škole byla připravena obecní ošetřovna pro raněné v čele s MUDr. Františkem Nožičkou a MUDr. Vladimírem Seehákem.

MEZITÍM BYLA odzbrojena posádka německých vojáků v hotelu Start, která měla bránit železnici, na Křižovatce byla odzbrojena další vojenská jednotka, které byly zabaveny zbraně.

ČÁST OZBROJENÝCH spěchala na pomoc Praze, část Slivenci, kde se ve škole urputně bránila silná německá posádka. Později byl na Křižovatce chuchelskými bojovníky zachycen i německý vůz plný nástražných časovacích strojků. Němečtí občané Chuchle byli internovaní ve svých domovech (nesměli vycházet na ulici) a byly jim zabaveny zbraně, rozhlasové přístroje a dalekohledy.

6. KVĚTNA

Ráno bylo pražským rozhlasem přikázáno stavět barikády. Ve Velké Chuchli sehrály důležitou úlohu 3 barikády od Křižovatky po Lahovičky, jejichž úkolem bylo zabránit průjezdu postupujících vojsk směrem z Hradišťka do Prahy. Jejich první útok byl odražen. Podobně byly vybudovány dvě barikády v Malé Chuchli.

DO MALÉ CHUCHLE navíc přišli vlasovci (členové Ruské osvobozenecké armády, která původně bojovala s Němci proti bolševismu a na konci války se obrátila proti Němcům), byli zde vítáni jako osvoboditelé a setrvali v bojových pozicích až do následujícího dne.

7. KVĚTNA

V poledne se dostaly oddíly SS po dobytí Zbraslavi a Lahovic se 4 tanky, 3 ozbrojenými vozy a 250 ozbrojenými muži na pole za Waltrovu zahradu (u současné zastávky

MHD – Zahradnictví). K jejich zadržení přijela na pomoc ze Smíchova lokomotiva s vagóny opatřenými děly malé ráže (součástí posádky byli i tři chuchelští občané: Jan Šimerman, František Kancnýř a Josef Hložek). Vojenský vlak byl však několika přesnými zásahy německých tanků zničen.

POZDĚJI ZA pomoci roty Vlasovců s těžkým kulometem a minometem se podařilo Němce udržet v pozicích na okraji Lahovic až do setmění. Radotín byl zatím donucen kapitulovat, v Lahovicích došlo k teroru na místních obyvatelích ze strany Němců, kteří po té, co zavraždili několik desítek lahovických mužů, donutili asi padesát lahovických občanů, aby postupovali jako jejich předvoj k barikádám u Velké Chuchle. Chuchelští obránci je nechali postoupit až do bezprostřední blízkosti, a pak zahájili výstražnou palbu. Lahovičtí se vrhli na pravou stranu silnice a skryli se pod silnicí. Na Němce ukryté na levé straně byl zahájen útok.

8. KVĚTNA

V noci po ústupu vlasovců byla nucena hrstka našich obránců pro naprostou převahu nepřítele ustoupit ke Slivenci a hřbitovu. Na naší straně zůstali v těchto bojích dva padlí a jeden zraněný. Ostatní obyvatelé se ukryli v domech, jiní odešli do lomů, případně do okolních obcí. Když Němci obsadili Chuchli, postupovali směrem ke Slivenci. Zde se však střetli se silnou posádkou vlasovců, která za podpory chuchelských občanů Němce zahnala až k Vltavě.

VLASOVCI VŠAK odešli a Němci posílení dalšími příslušníky SS obsadili znovu obec. Na ulicích se po přestřelkách objevilo třináct občanů v tratolištích krve. Vojáci drancovali byty a skladiště potravin. Jednotka se usídlila za školou. Velitel armádní skupiny vydal pro zdejší občany stanné právo. K excesům došlo v obecní ošetřovně, kde byl krátce po úspěšné operaci zavražděn revolverem boje neschopný ruský voják a rovněž zde byl zajištěn Jaroslav Hauner, který v ošetřovně pomáhal (popraven byl u zdi činžáku).

ZÁSLUHOU MÍSTNÍCH Němců byl prozrazen úkryt občanů v dolech. Dlužno dodat, že zde hledala bezpečí většina obyvatel obce. Němci připravovali palbu (zaznamenáno zde bylo několik zranění), když byl zásluhou MUDr. Andreje Leňo (chuchelského občana, který se svojí rodinou byl rovněž v dolech ukryt) sjednán volný odchod obyvatel, když se zaručil, že ve štolách nejsou žádné zbraně. Všichni se museli krátce po 13. hodině seřadit do dlouhého průvodu a s kočárky a zavazadly odejít domů. Ze skupiny bylo odděleno asi padesát mužů, kteří se jako rukojmí měli zaručit, že v Chuchli bude klid. Muži byli odvedeni na zahradu Němky Richterové a odpoledne potom propuštěni.

NĚMCI SE dostali téhož dne až do Malé Chuchle. Při boji byl smrtelně zasažen zezadu Jaroslav Kos, který bezbranný utíkal v Lázních před Němci do lesa. Další zdejší obětí byl Václav Dudek, který byl zajat se zbraní v ruce. Pokusil se zachránit útěkem, ale byl po něm hozen granát. Spolu s ním zahynul štábní strážmistr František Otradovec a dalších šest Bulharů. Čeněk Hejl a jeho syn Jiří byli zastřeleni Němci v Chuchelském háji, když se vraceli z Lochkova, kde přečkali celou revoluci. Štěpán Vaverka uprchl před Němci oknem do stráně, a tam byl zastřelen. Josef Klimpella se skrýval v lese. Byl zraněn do břicha, doplazil se domů a po třech dnech zemřel. Několik zbloudilých střel vniklo osudného dne do místní školy, kde poničily zdejší majetek.

9. KVĚTNA

Zatímco Rudá armáda přijela 9. května do Prahy a ničila zbylá střediska odporu, v Malé a Velké Chuchli nadále trvala německá okupace. Hlášeni byli další mrtví, Němci rabovali. V 18 hodin došel německému veliteli rozkaz o rychlém stažení jednotky. Pěchotní oddíl zabral celou silnici od školy po dnešní Nám. chuchelských bojovníků a společně s vozy červeného kříže se dal na pochod směrem k Dobříši. Nechali přitom Chuchli dárek na rozloučenou, uprostřed železničního přejezdu zapálili nepojízdný vůz s municí. Požár se přenesl na závodiště do stájí. Přitom zahynuli tři dostihoví koně a trenér Karel Šmejda. Němečtí vojáci odešli rovněž z Malé Chuchle.

KRÁTCE POTOM museli zajištění chuchelští Němci odklidit nevybuchlé miny a náboje. Nálada obyvatel spojená s uvolněním emocí přispěla i k tomu, že na chuchelských ulicích došlo k jejich lynčování, které sice není popsáno v kronice, ale zůstalo zachováno v paměti zdejších obyvatel. Většina Němců byla po válce odsunuta, zůstali pouze ti, kteří prokázali svůj vztah k nové Československé republice, případně odbojovou činnost v době okupace.

OBĚTI KONCE VÁLKY

ZA BOJŮ VE Velké Chuchli padlo 25 v Malé Chuchli pak 13 občanů (plus nejasný počet vlasovců). Jejich památku připomínají pomníčky, pietní místa a pamětní desky. Většina obětí z Velké Chuchle je pochována ve společném hrobě v Chuchelském háji, nedaleko kostela sv. Jana Nepomuckého. Slavnostní pohřeb se konal 11. května 1945. Mrtví němečtí občané byli pochováni v lomu a na různých místech v Chuchli.

HNED PO POHŘBU byla mezi občany zahájena sbírka pro zřízení fondu pro vdovy a sirotky po padlých občanech. Současně byly vyčísleny i válečné škody v obci – konkrétně ve Velké Chuchli šlo o částku 4,85 milionu Kč. Střelbou bylo poškozeno 8 domů, bylo nalezeno 41 demolovaných dveří a celá řada rozbitých oken a kromě uvedených obětí bylo navíc těžce zraněno 12 chuchelských občanů. Z ukradených věcí byly pohřešovány nejčastěji pánské prádlo, šaty, boty, hodinky, budíky, fotoaparáty, dalekohledy, látky, kufry. Z potravin byly odneseny tuky, cukr, vejce, mouka.

MGR. TOMÁŠ HROMÁDKA
KRONIKÁŘ MČ PRAHA – VELKÁ CHUCHLE

Poznámka redakce:
Další informace lze nalézt v publikaci Malá a Velká Chuchle, kterou lze nadále zakoupit v podatelně ÚMČ Praha – Velká Chuchle.

Odhalení základního kamene Švehlova pomníku

OSUDY POMNÍKU

na Náměstí chuchelských bojovníků

1. února 1936 se chuchelské zastupitelstvo usneslo propůjčit pozemek vzniklý po zboření bývalé budovy obecního úřadu (čp. 6) na dnešním Nám. chuchelských bojovníků Komitétu pro postavení pomníku Dr. Antonínu Švehlovi . V září téhož roku proběhly terénní úpravy, zahradnická firma Walter osadila území břízami a keři.

Původní Švehlův pomník

MÍSTNÍ ORGANIZACE republikánské strany 28. září uspořádala v restauraci U Holečků výstavu jiřin spojenou s taneční zábavou. Výtěžek z této občany hojně navštívené akce byl věnován na stavbu pomníku. V říjnu tak mohl být pozemek oplocen nízkým plotem.

6. ČERVNA 1937 se konala pod patronátem obecní rady slavnost položení základního kamene a zasazení Masarykovy a Benešovy lípy. Jak je uvedeno v obecní kronice, setkání se zúčastnily všechny chuchelské spolky a obyvatelstvo bez rozdílu politických stran. Akce byla zahájena průvodem, v jehož čele šli hned za státní vlajkou žáci z místní školy spolu se svými třídními učiteli. Průvod se zastavil u školy, kde byly slavnostně položeny kytice k deskám padlých v první světové válce a dál pokračoval k náměstí. Zde z tribuny zahájil slavnost předseda komité a prokurista agrární banky Karel Barášek. Po něm promluvil starosta Velké Chuchle František Kocourek. Hlavním řečníkem byl poslanec Národního shromáždění Oldřich Suchý, který ve svém projevu ocenil, že v politicky tak vážné době se obyvatelé Chuchle rozhodli zbudovat pomník a našli porozumění pro myšlenky demokracie, jaké šířil T. G. Masaryk, Antonín Švehla a v jejich šíření pokračuje i Edvard Beneš. Po bouřlivém potlesku následoval akt uložení pamětní listiny umístěné v pevném kovovém pouzdře do základního kamene a sázení obou lip. Přitom přednesli žáci Bohumil Sakař a Emilie Holečková básně a trojhlasým sborem žáků IV. zazněla píseň lípa, čímž byla slavnost ukončena. Následovala opět neformální zábava v restauraci U Holečků a výtěžek z této akce opět posloužil pro potřeby zakoupení pomníku.

POMNÍK SE PODAŘILO vybudovat během letních měsíců, a tak 5. září 1937 mohl být pomník slavnostně odhalen. Ten den, v 13 hodin, se občané z Chuchle a okolí shromáždili u vápenky (v ulici V Dolích). Opět odsud vyšel slavnostní průvod v čele se státní vlajkou a selskou jízdou. Za nimi šla krojovaná skupina školní mládeže, následovali žáci školy, místní legionáři, Sokol s praporem, členové DTJ, baráčníci, hasiči a další občané. U zahaleného pomníku se průvod zastavil. Za zvuků hymny byla vztyčena československá vlajka. Z tribuny promluvil někdejší senátor za republikánskou stranu Emanuel Hrubý, pak promluvil další významný agrárník Josef Nebeský. Následně předal pomník veřejnosti předseda místního komité Karel Barášek. Roušku z pomníku sňaly slečny Liškovy z Velké Chuchle (čp. 16). Následovala slavnostní přehlídka selské jízdy a místních spolků a samozřejmě veselice U Holečků. Výtěžek z této akce věnovalo Komité místní škole na nákup pomůcek.

V KRONICE je dále o pomníku uvedeno: „Pomník, žulový monolit s bronzovou plaketou Dr. Švehly od Scheinosta, byl vylomen v lomech u Zalužan, patřících firmě Syenit v Kozárovicích. Váží 120q a bylo zaň zaplaceno 8.000 Kč. Celkový náklad na úpravu objektu i s pomníkem obnáší 21.486 Kč. Všechny tyto peníze

ANTONÍN ŠVEHLA

(1873 – 1933)

Významný agrární politik. V letech 1922 – 1929 byl předsedou tří československých vlád. V roce 1927 odmítl kandidovat na funkci prezidenta ČSR a podpořil kandidaturu T. G. Masaryka. Uvádí se, že Švehla byl známý mistr kompromisu. Na rozdíl od většiny významných politiků své doby neměl akademické vzdělání (převzal rodinné hospodářství v Hostivaři), své znalosti získal samostudiem a vynikal nejen velkou skromností ale i řešení praktických otázek politiky.

Vandalismu neunikl ani pomník v Chuchelském háji (viz str. 3)

Původní pomník v chuchelském háji

Pomník v chuchelském háji před krádeží

Pomník v chuchelském háji po krádeží

SELSKÁ JÍZDA

Sportovní organizace, která v rámci agrární strany pořádala jezdecké soutěže a různé venkovské slavnosti. Příslušní selské jízdy měli vlastní kroj.

byly získány přičiněním spolku a hlavně jeho předsedy p. Báráška. Pomník tento je prvním pomníkem Švehlovým na Zbraslavsku."

POMNÍK ZŮSTAL ve správě republikánské strany až do roku 1938 (obecní zastupitelstvo povolilo hned 5. 1. 1938 zřízení hydrantu pro odběr vody), kdy byla strana zrušena a areál kolem pomníku přešel do správy obce.

V PRŮBĚHU druhé světové války musely být odstraněny pomníčky s nápisy, připomínajícími Masarykovu a Benešovu lípu, později byla z pomníku odstraněna i Scheinostova plaketa Antonína Švehly a uprostřed náměstí, které po roce 1948 získalo svůj oficiální název "Náměstí 25. února", zůstal žulový monolit.

AŽ NA KONCI 50. let bylo rozhodnuto, že bude využit k pomníku obětem odboje a revoluce. Podnět k vybudování pomníku dali pozůstalí po obětech bojů v květnu 1945. Již čtrnáct let byly po Chuchli na různých místech umístěny dřevěné kříže, které připomínaly místa, kde chuchelští občané padli. Vybudováním pomníku byly tyto křížky odstraněny a pietně uloženy.

SLAVNOSTNÍ ODHALENÍ pomníku se konalo 8. listopadu 1959 (den po oslavě výročí Velké říjnové socialistické revoluce) pod patronátem Místního národního výboru (MNV), Svazu protifašistických bojovníků a Svazu československo-sovětského přátelství a organizací Národní fronty v rámci Měsíce československo-sovětského přátelství.

V 9.15 HOD. SE sešli zástupci pořádajících organizací v restauraci U Holečků, aby podepsali pamětní listinu, která byla následně uložena do pomníku. Následně odešli k pomníku, kde je očekávali chuchelští občané. Následně zahrála ústřední hudba československé armády československou, sovětskou a bulharskou hymnu. Slavnost zahájil předseda MNV Antonín Zajíc, po něm vystoupili s básněmi žáci z místní školy. S hlavním projevem vystoupil předseda Svazu protifašistických bojovníků poslanec Národního shromáždění Jan Vodička. Následně byl pomník odhalen, převzat předsedou MNV a z jeho rukou byl předán pod patronát místní pionýrské skupiny. S projevem vystoupil zástupce bulharského velvyslanectví a další řečníci. Slavnost byla ukončena Internacionálou.

BRONZOVÁ VÝZDOBA pomníku byla autorským dílem Jaroslava Haunera, jehož syn zahynul při událostech v květnu 1945.

V OPLOCENÉM areálu kolem pomníku byla vysázena nová zeleň, přičemž ústředním prvkem byla smuteční vrba. Ta nepřežila rok 2002, kdy při průtrži mračen z 12. na 13. července se rozlomila a její likvidaci museli zajistit profesionální hasiči. Stala se tak malou předzvěstí tragédie, která přišla přesně o měsíc později - tisícileté povodně. V následujících letech byl prostor průběžně upravován, byl odstraněn původní plůtek a nahrazen

Kácení vrby 13. 7. 2002

současnou otevřenou úpravou. Bohužel nenechavci z řad nepřizpůsobivých občanů si nenechali ujít příležitost, a tak postupně v minulých dvou letech postupně zmizela původní výzdoba od Jaroslava Haunera. Naposledy byl ukraden ústřední český lev, čehož si v srpnu loňského roku všiml tehdejší starosta Mgr. Martin Melichar. O opravě pomníku do současné podoby rozhodlo současné zastupitelstvo na návrh zastupitele Mgr. Pavla Klána. Autorkou výzdoby, která je vyrobena tentokrát z uměle pryskyřice, je akademická sochařka Nina Jindřichová a vychází z původní výzdoby z roku 1959. Náklad na opravu pomníku a úpravu zeleně je vyčíslen částkou cca 130.000 Kč.

MGR. TOMÁŠ HROMÁDKA
KRONIKÁŘ MČ PRAHA - VELKÁ CHUCHLE

REPUBLIKÁNSKÁ STRANA

Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu (označovaná také jako Agrární strana) byla významná česká a československá politická strana. Vznikla v roce 1899 a zastupovala zejména zájmy zemědělského venkova. Agrárníci se hlásili k rozvoji zemědělství, oslabování centralismu a zdokonalování samosprávy. Před první světovou válkou byla agrární strana druhou nejsilnější politickou stranou v Čechách a po válce se postupně stala hybnou silou československé politiky. Nejvýznamnějšími politiky strany byli Antonín Švehla a Rudolf Beran. V roce 1938 splynula se Stranou národní jednoty. Po roce 1945 nemohla být strana vlivem Košického vládního programu a obvinění z kolaborace jejich členů obnovena a její představitelé byli následně komunistickou mocí perzekvováni. Proto byla plaketa Antonína Švehly na chuchelském pomníku odstraněna a žulový monolit využit k jinému účelu.

PRŮVODY, OSLAVY

Připomínky výročí Pražského povstání a květnových událostí roku 1945 byly v uplynulých sedmdesáti letech důležitou součástí kulturního života zejména ve Velké Chuchli.

OSTATNĚ UŽ PIETNÍ uložení ostatků padlých chuchelských občanů a dalších bojovníků 11. května 1945 se stalo mimořádnou událostí. Následovala stavba společného hrobu v Chuchelském háji, úprava bývalého Švehlova pomníku na Náměstí chuchelských bojovníků (1959), pravidelné vzpomínkové akce ve formě besed s pamětníky, výstav, setkání apod.

LAMPIONOVÉ PRŮVODY

Nedílnou součástí oslav byly lampionové průvody, kterých se účastnilo nemálo chuchelských občanů a to dobrovolně ve svém volném čase. Jak takový lampionový průvod vypadal? Vraťme se do osmdesátých let minulého století: Shromaždiště průvodu bylo vždy na náměstíčku u dnešní zastávky autobusu Kazínská. Zde se postupně seřadili studenti z místní jezdecké školy (nechyběly samozřejmě koně), vojáci ze zbraslavské posádky, pionýři, děti s lampiony, dechová kapela, členové místních spolků a organizací v čele s uniformovanými hasiči a další občané. V průvodu šli samozřejmě ti, kteří události válečných let zažili na vlastní kůži, ať už přímo v Chuchli nebo na jiných místech doma či v zahraničí. Odsud průvod prošel pomalým krokem Starochuchelskou ulicí směrem k Chuchelskému háji. Přitom se vždy dvakrát zastavil, aby zástupci obce položili věnec k pomníku na Nám. chuchelských bojovníků a k deskám na základní škole. Vždy přitom zazněl Pochod padlých revolucionářů. V Chuchelském háji bylo potom u hrobu padlých výročí připomenuto československou státní hymnou, recitací v podání žáků chuchelské školy a projevy (zpravidla zástupci MNV, svazu bojovníků). Nakonec si děti rozsvítily lampionky a potom společně s rodiči se vracely do svých domovů.

ORGANIZÁTOŘI

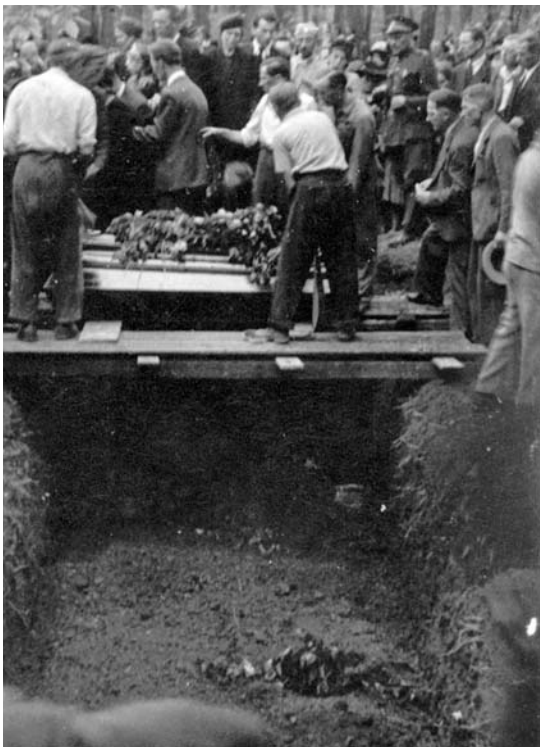
Organizátorem průvodů a dalších aktivit k výročí byla zpravidla místní organizace Českého svazu protifašistických bojovníků (později Českého svazu bojovníků za svobodu a Československé obce legionářské) ve spolupráci s Místním národním výborem (později Městskou částí Praha – Velká Chuchle). Tu tvořili přímí účastníci bojů v květnu roku 1945, jejich rodinní příslušníci a v neposlední řadě také vojáci, kteří se do Chuchle po válce přistěhovali a účastnili se bojových operací v zahraničí

PO ROCE 1989

Průvody a větší setkání se konaly u pietního místa v Chuchelském háji do roku 1995, kdy proběhla poslední taková akce spojená navíc se setkáním v chuchelském kině a promítáním filmů. Městská část od té doby připomíná květnové výročí Pražského povstání a říjnové výročí vzniku Československa tichými pietními akty. Rozsáhleji si výročí připomínají žáci a učitelé v ZŠ Charlotty Masarykové v rámci výuky moderních dějin.

MGR. TOMÁŠ HROMÁDKA
KRONIKÁŘ MČ PRAHA – VELKÁ CHUCHLE

Pietní rozloučení 11. května 1945

TIRÁŽ

Periodický tisk územního samosprávného celku – Chuchelský zpravodaj, dvouměsíčník Městské části Praha – Velká Chuchle. Adresa redakce: Úřad Městské části, U Skály 262/2, 159 00 Praha 5 – Velká Chuchle, telefon: 257 941 041, 257 940 092, e-mail: info@chuchle.cz, www.chuchle.cz. Redakční rada CHZ: Ladislav Kadeřábek – předseda, Stanislav Fresl, Jiří Špaňhel, Jan Zágler. Informace ke zveřejnění přijímá redakce vždy do 12. dne každého sudého měsíce, vyjma letních prázdnin. Náklad: 1000 ks. Podepsané články nemusejí vyjadřovat názor redakční rady, zastupitelstva a úřadu městské části. Redakční rada upozorňuje, že došlé příspěvky a ostatní texty nejsou redakčně upravovány ani z hlediska obsahového, ani gramatického. Registrační známka MK ČR E 12 175. Neprodejné. Mimořádné vydání.